

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw M. Paul
minister@minszw.nl

CC. Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
cie.szw@tweedekamer.nl

Datum
28 november 2025

Uw kenmerk
2025-0000214845

Betreft / Onderwerp:
Bouwplaats-ID

Doorkiesnummer
06-20 85 33 87
Email contactpersoon
hans.crombeen@fnv.nl

Geachte minister Paul,

FNV Bouwen & Wonen (hierna: FNV), de Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra (hierna: AFNL) en CNV hebben kennisgenomen van uw kamerbrief van 30 oktober 2025, kenmerk: 2025-0000214845, met onderwerp 'Informereren over Bouwplaats-ID en over inhoudingen op het minimumloon'. Onderwerp van deze brief is Bouwplaats-ID. Uw brief van 30 oktober jl. concludeert tot afwijzing van een verplichte bouwplaatsregistratie met een wettelijke grondslag.

FNV, AFNL en CNV geven u dringend in overweging om het besluit te heroverwegen. FNV, AFNL en CNV roepen u op om alsnog de verplichte bouwplaatsregistratie te implementeren in het belang van een gezonde, veilige en eerlijke bouwsector.

In reactie op de kamerbrief van 30 oktober 2025 zijn de volgende punten van belang:

- Situatie in de bouw is urgent, verplichte registratie is urgent;
- Minister heeft geen overleg met sociale partners in de bouw gehad;
- Er heeft geen extern onderzoek plaatsgevonden ondanks een door sociale partners in de bouw opgesteld plan van aanpak samen met het ministerie in het kader van de aangenomen motie(s); de aangenomen motie(s) moeten nog steeds worden uitgevoerd;
- Onderbouwing brief van 30 oktober 2025 sluit niet aan bij de praktijk in de bouw, bij de conclusies van het Europese project SIDE-CIC (systemen voldoen aan de AVG, proportioneel middel én wenselijk) en bij de ervaringen in andere Europese landen;

Ter toelichting hierop het volgende:

SAMENVATTING

- **De problematiek in de bouwsector is urgent en vraagt nu om maatregelen. FNV, AFNL en CNV roepen op om een verplichte bouwplaatsregistratie te implementeren in het belang van een gezonde, veilige en eerlijke bouwsector.**
- **Overleg tussen de minister en sociale partners in de bouwsector heeft niet plaatsgevonden ondanks twee oproepen hiertoe vanuit centrale werkgevers- en werknemersorganisaties in de Stichting van de Arbeid. Overleg tussen de minister en sociale partners in de bouwsector is essentieel en dient alsnog plaats te vinden.**
- **De aangenomen moties zijn niet uitgevoerd. De minister heeft het ingezette traject waaronder extern onderzoek eenzijdig beëindigd zonder dat het onderzoek heeft plaatsgevonden. Uitvoering geven aan de aangenomen motie(s) is aan de orde.**
- **De kamerbrief van 30 oktober 2025 bevat belangrijke onvolkomenheden. Deze moeten alsnog geadresseerd worden.**

De problematiek in de bouwsector is urgent en vraagt nu om maatregelen.

FNV, AFNL en CNV hebben inmiddels meerdere malen de noodklok geluid en roepen op om zo snel mogelijk uitvoering te geven aan Bouwplaats-ID.¹

De belangenafweging die de minister maakt is onbegrijpelijk en onacceptabel vanuit de dagelijkse problematiek op bouwplaatsen. Zowel werkgevers als werknemers in de bouw zijn deze mening toegedaan. Om vervolgens termen te gebruiken in de zin van 'onwenselijk' en 'niet opportuun' valt niet te billijken.

De bouwsector kenmerkt zich door lange ketens van onderaanneming waarin zich talrijke tussenbureaus bevinden die enkel arbeidskrachten leveren.² Veel van deze arbeidskrachten (vaak arbeidsmigranten) werken in flexconstructies, zijn nergens geregistreerd en blijven dus onzichtbaar. Misstanden met betrekking tot veilig en eerlijk werk en illegale arbeid blijven onder de radar. De betrokken groepen trekken niet aan de bel uit angst voor hun tijdelijke baan en/of hun tijdelijke verblijfplaats.³ Deze situatie leidt al jaren tot oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden en schijnconstructies (schijnzelfstandigheid) op de bouwplaats. Aan werkgeverskant hebben met name de bedrijven in het MKB, die het wél goed willen regelen, te maken met deze onwenselijke praktijk. Zij willen een einde aan deze praktijk.

De problematiek in de bouw wordt onderschreven door talrijke rapporten en andere documenten.⁴ Conclusie is dat het zelfreinigende vermogen in de sector niet functioneert. Dit is geen nieuwe informatie. Wat wel onderscheidend is dat sociale partners in de bouw al jaren zelf met de problematiek aan de slag willen, te beginnen met een systeem dat meldingsplichtige bouwplaatsen systematisch in beeld brengt en transparantie op alle niveaus verschaft. Het verplichtende karakter is pure noodzaak aangezien de partijen die onder de radar willen blijven er belang bij hebben om niet in beeld te komen. Een vrijwillig systeem is geen realiteit. Opdrachtgevers en hoofdaannemers blijven hardnekkig kiezen voor de huidige werkwijze. Dit maakt de door de minister geschetste alternatieven geen daadwerkelijke alternatieven maar leidt simpelweg tot niets doen.

De minister onderschrijft de doelen voor veilig en eerlijk werken, maar de minister is vervolgens niet bereid om mee te werken aan een systeem van en door sociale partners (niet de Arbeidsinspectie), dat zich richt op deze problematiek, en dat een evidente preventieve werking heeft.⁵

Deze belangenafweging staat haaks op de noodzaak en urgentie om daadkrachtig op te treden tegen misstanden waar het gaat om veilig en eerlijk werk. Bouwplaats-ID leidt tot verhoogde veiligheid omdat alleen mensen met de juiste papieren en certificaten de bouwplaats op komen. Daarnaast zijn alle partijen zichtbaar, ook via onderaannemers- of zzp-constructies. De check aan de poort voorkomt schijnconstructies en illegale arbeid. De aansprakelijkheid is helder, de hoofdaannemer kan altijd aantonen wie er rechtmatig aanwezig waren.

Werknemers hebben belang bij Bouwplaats-ID omdat hun positie wordt versterkt; dit geldt voor alle werknemers. Zo werkt de digitalisering ook in hun voordeel. Voor werkgevers betekent Bouwplaats-ID het voorkomen van ketenrisico's (geen onverwachte naheffingen of boetes voor loon/pensioenafdracht), eerlijke arbeidsvoorwaarden waarmee afdrachten (pensioen, premies) beter geregeld zijn, versterking van de positie van werkenden, waarmee de compliance wordt geborgd en minder administratieve lasten (één systeem in plaats van 6 verschillende systemen).

Op een hoger niveau leidt dit tot één sectorbrede standaard (AVG-proof), datagedreven inzicht (betrouwbare cijfers in plaats van (grote) schattingen) en een fundament voor digitalisering.

Overleg tussen de minister en sociale partners in de bouwsector is essentieel en dient alsnog plaats te vinden.

Het heeft sociale partners in de bouwsector in hoge mate verbaasd dat de minister of het ministerie tot twee maal toe geen gehoor heeft gegeven aan de oproep van centrale werkgevers- en werknemersorganisaties in de Stichting van de Arbeid om in overleg te treden met sociale partners in de bouwsector. Dit maakt dat sociale partners rauwelijks kennis hebben moeten nemen van de afwijzing van een verplichte bouwplaatsregistratie, en de gehanteerde argumentatie. De connectie met de praktijk in de bouw is bewust niet (meer) gemaakt.

Sociale partners in de bouwsector zijn nog steeds bereid tot overleg.

Niet voldaan aan de aangenomen motie(s), uitvoering geven aan aangenomen motie(s) is aan de orde

Over de Bouwplaats-ID zijn twee moties aangenomen (februari 2021 en juni 2021). Het gaat om de moties met kenmerk TK 2021/2022, 29 861, Nr. 61⁶ en kenmerk TK 2021/2022, 25 883, Nr. 441.⁷ Bouwplaats-ID is vlak voor de zomer (2025) in de Stichting van de Arbeid aan de orde gekomen na een lange radiostilte vanuit het ministerie. Deze radiostilte volgde op het onderzoeksvoorstel van 19 november 2024 van sociale partners in de bouwsector, dat in samenwerking met het ministerie tot stand was gekomen en waarmee uitvoering zou worden gegeven aan de motie van juni 2021. De onderzoeksopzet gaat van uitgebreid extern onderzoek.

Het externe onderzoek heeft lang op zich laten wachten en heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden. Daarmee is niet voldaan aan de motie(s). Dit betekent dat de Tweede Kamer nu genoeg moet nemen met een eigen verkenning door het ministerie, met daaraan meteen gekoppeld een eigen conclusie.

Opmerkelijk daarbij is dat op 4 februari 2025 door de minister is aangegeven dat samen met sociale partners in de bouwsector gekeken wordt naar de mogelijkheden en onmogelijkheden van een Bouwplaats-ID. En dat dit tijd kost omdat de uitwerking van een systeem van personenregistratie op de bouwplaats beleidsmatig uiterst complex is.⁸

Sociale partners in de bouw gaan deze exercitie graag alsnog met het ministerie aan waarbij de resultaten van het Europese project SIDE-CIC (Social Identity Cards in Construction) laten zien dat in Europa diverse systemen van personenregistratie zijn geïmplementeerd en dat AVG hiervoor geen struikelblok vormt.⁹

Het document bevat de volgende onvolkomenheden:

Bouwplaats-ID heeft preventieve werking

Bouwplaats-ID heeft bij uitstek preventieve werking doordat de bouwplaats met alle partijen vooraf in beeld is gebracht. Vanuit de minister wordt aangegeven dat verplichte registratie niet tot een verlichting van problemen aan de voorkant zou leiden. Dit is niet correct. Registratie leidt tot zichtbaarheid en overzicht. De roep om verplichte en sluitende registratie is breed gedragen, zeker waar het om arbeidsmigranten gaat.

De enige onderbouwing die de minister geeft, is de verwijzing naar bouwplaatsen zonder hek. Afgezien van het feit dat dat zo goed als alle grote bouwplaatsen wel degelijk afgeschermd zullen zijn (denk aan veiligheidsrisico's voor de omgeving en risico's van diefstal), zijn er genoeg middelen beschikbaar om ook zonder hek te controleren. Inchecken kan via de telefoon, zowel via de eigen telefoon van de werkende als de telefoon van de leidinggevende, bijvoorbeeld met een QR code. Daarvoor zijn geen tourniquets nodig. Het zou de voorkeur hebben verdiend om hierover eerst te spreken met sociale partners in de bouw.

AVG-regels geborgd in afstemming met de Autoriteit Persoonsgegevens

AVG moet zorgvuldig in afstemming met de Autoriteit Persoonsgegevens, maar is geen obstakel, zo blijkt ook uit het SIDE-CIC onderzoek. Sociale partners in de bouw hebben in het verleden al uitgebreid juridisch onderzoek gedaan naar de AVG-aspecten en committeren zich aan toetsing door de Autoriteit Persoonsgegevens. De kans is groot dat in een centraal systeem getoetst door de Autoriteit Persoonsgegevens de AVG aspecten beter geborgd zijn dan in bestaande (commerciële) systemen waar die toets niet plaatsvindt.

Bouwplaatsregistratie is een gegevens- en informatiesysteem inclusief digitale pas

De brief wekt de indruk dat een 'identificerende pas' het enige onderdeel is van Bouwplaats-ID. De pas is onderdeel van een gegevens- en informatiesysteem, dat op een centrale plek informatie verzamelt van bouwprojecten/bouwplaatsen en de partijen die hieraan verbonden zijn:

werkgevers, ondernemingen, werknemers, zelfstandigen, opdrachtgevers. Bouwplaats-ID ziet op alle partijen op de bouwplaats. Het Bouwplaats-ID systeem betreft één centraal registratiesysteem, inclusief digitale pas, voor alle meldingsplichtige bouwwerken, zoals gedefinieerd door de Nederlandse Arbeidsinspectie¹⁰.

Om de realiteit te schetsen: elders in Europa zijn volop van deze systemen in omloop, is dit een instrument om misstanden op te lossen of te voorkomen, en wordt dit wel als proportioneel gezien, juist vanwege de problematiek in de bouw en het mobiele karakter van de bouw. Een wettelijke grondslag is in diverse landen de maatwerkoplossing gebleken. Er hoeven geen juridische of technische obstakels te zijn. Het Europese project SIDE-CIC maakt dit inzichtelijk.

Geen rol Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie heeft geen rol bij Bouwplaats-ID. Die rol ligt bij cao partijen, of een stichting die opgericht wordt als uitvoeringsinstantie. Een dergelijke stichting is in het verleden al opgericht ten behoeve van Bouwplaats-ID, maar destijds opgeheven als gevolg van het besluit van het ministerie de regeling niet algemeen verbindend te verklaren. Hier zijn wel degelijk oplossingen mogelijk.

Implementatie Bouwplaats-ID

FNV, AFNL en CNV roepen de minister op om de verplichte bouwplaatsregistratie alsnog te implementeren in het belang van een gezonde, eerlijke en veilige bouwsector.

Graag ontvangen sociale partners op korte termijn een uitnodiging voor overleg.

Hoogachtend,

Hans Crombeen, sectorbestuurder FNV Bouwen & Wonen

Riek Siertsema, voorzitter Aannemersfederatie Nederland Bouw & Infra

Gijs Lokhorst, sectorleider Bouw CNV

¹ Zie: De Nederlandse bouwplaats is een doolhof met meer dan honderd onderaannemers - FNV

² Zie het rapport “Van driehoek tot ruit” over de bouw van de Corbulo-tunnel, waar sprake was van + 200 onderaannemers, + 6500 werkenden en 53 talen (<https://research.tudelft.nl/en/publications/van-driehoek-naar-ruit-onderzoek-naar-de-veiligheid-en-arbeidsoms>).

³ ‘Zicht op arbeidsmigranten Een belevingsonderzoek naar de positie van EU-arbeidsmigranten derdelanders en ontheemde Oekraïners in Nederland.’ November 2024 in opdracht van het ministerie SZW

⁴ Zie het onlangs uitgebrachte rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid ‘Veiligheid arbeidsmigranten’ van 3 september 2025, de Monitor Arbeidsongevallen 2024 van 2 oktober 2025 van de Arbeidsinspectie en door het bericht “Gemeenten hebben geen idee waar arbeidsmigranten wonen en werken: ‘Problemen blijven onder de radar.’” (Omroep West, 6 oktober 2025). Zie het proefschrift van 5 juni 2025 van R. Timmerman: ‘By invisible hands: Work, exploitation, and the migrant division of labour.’ waarin gesproken wordt over de strategische onwetendheid bij opdrachtgevers en andere partijen bovenin in de keten. Zie ook de aanbevelingen in het SER advies ‘Arbeidsmigratie naar waarde’ van oktober 2025. Wat betreft ondermijning: zie bijv. “Criminelen wassen veel geld wit via contante betaling in arbeidsintensieve sectoren”, NRC 11 maart 2025.⁴

⁵ De handhaving door de Arbeidsinspectie dekt dit niet af. Zo bereikt de interventiedekking door de Arbeidsinspectie voor eerlijk werk 4% van de bedrijven, en de Arbeidsinspectie controleert niet op cao-loon en premie-afdrachten voor pensioen. Dat onderdeel ligt nu juist bij sociale partners in de bouw. Neem daarbij in aanmerking dat de Belastingdienst alleen op de eigen wetgeving controleert. Er zijn rode vlaggen. Er is een duidelijke ondermelding als het gaat om arbeidsongevallen. Ondermelding is er ook op detachering – de meldplicht - en de bouwsector is één van de grote sectoren waarnaar gedetacheerd wordt. En dit is maar één van de vormen van arbeidsmigratie. Een grote groep flexwerkers / arbeidsmigranten blijft onder de radar omdat zij maar kort op een bouwplaats werken. Gevolg is een totaal gebrek aan transparantie en aan betrouwbare data. Cijfers die circuleren betreffen (grote) schattingen. Zie ook: <https://www.flexmarkt.nl/brancheinformatie/werkelijke-omvang-arbeidsmigratie-veel-groter-dan-officiële-cijfers-17-miljoen-buitenlandse-werknemers-in-nederland/>

⁶ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29861-61.html>

⁷ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25883-441.pdf>

⁸ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29861-154.html>

⁹ <https://www.efbww.eu/eu-projects/running/social-identity-cards-in-construction-side-cic/802-a>

¹⁰ De geraamde duur van de totstandbrenging van het bouwwerk beslaat meer dan 30 werkdagen en op die bouwplaats zullen meer dan 20 werknemers tegelijkertijd arbeid gaan verrichten, of met de totstandbrenging van het bouwwerk zullen meer dan 500 mensdagen gemoeid zijn.